

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Biro za avtomatizacijo železnic se vedno bolj uveljavlja

»TO NE BO KAJ PRIDA,«
SO DEJALI OB NASTANKU

Prav takšne in podobne je bilo slišati pred leti, ko se je formiral Biro za avtomatizacijo železnic pri Prodajno-servisni organizaciji. Mnogi so na ta biro gledali zares z dvomi, bolj umirjeni so se vzdrževali izjav, na tihem pa so računali, da bo iz BAZ, kakor se temu oddelku reče v skrajšani obliki, morda čez čas le postalo kaj koristnega. Sprva maloštevilni delovni kolektiv, ki pa danes šteje že okrog 60 zaposlenih, pa se ni menil za takšne in podobne izjave, pač pa se je z vso nezvestostjo lotil dela.

In rezultati? Z zadovoljstvom lahko danes zapišemo že marsikaj pozitivnega o njih, čeprav biro še ni dolgo »na svetu.«

V leto 1964, takrat, ko se je Iskra intenzivneje začela vključevati v avtomatizacijo naših železnic, segajo prvi resni dogovori in konkretni delovni pogodbi, po katerih naj bi BAZ oskrbel novo progo Sarajevo—Ploče in progo Ljubljana—Jesenice z modernimi signalno-varnostnimi in telekomunikacijskimi napravami. Prav tako je tedaj prišlo do podpisa pogodbe za sodobno avtomatizacijo železniških vozlišč Ljubljana in Jesenice. Skupna vrednost vseh teh nalog nekako presega 15 milijard starih dinarjev, kar je predstavljalo za tako maloštevilni delovni kolektiv vsekakor veliko, težko, pa hkrati tudi zelo odgovorno nalogo.

Biro za avtomatizacijo železnic je na lanskii licitaciji del za avtomatizacijo magistralnih železniških prog oktobra v Beogradu lepo uspel s svojo ponudbo. Tako je uspel zaključiti letos še nove posle. V Bosni in Hercegovini se je po pogodbi lotil avtomatizacije železniške proge Sarajevo—Vrhpolje, v Sloveniji pa proge Ljubljana—Dobova, medtem ko je kot kooperant znane zah. nem. firme Standard Electric Lorenz dobil del nalog tudi na Hrva-

škem in sicer na progah Rijeka—Zagreb, Novska—Tovarnik in Zagreb—Dobova. Te pogodbe pa za sedaj obetajo za okrog 18 milijard starih dinarjev poslov.

S tem pa nalog BAZ seveda še ni konec. Prav v naslednjem mesecu pričakujejo namreč podpis pogodbe za dela na avtomatizaciji nove proge Oprešnica—Koper ter železniškega vozlišča Bosanska Poljana, kar pomeni, skupno s še vrsto manj obsežnih pogodb, nadaljnji dobri dve milijardi brutoprodukta BAZ.

S pogodbama, ki bosta v kratkem podpisani znašajo trenutne naloge BAZ nekaj več kot 35 milijard starih dinarjev, kar je vsekakor obsežna in odgovorna naloga, ki pa jo kljub nekaterim objektivnim težavam, ki danes pač nikomur niso tuje, izvršuje

ORDEN »BRATSTVA I JEDINSTVA« ZA ISKRO

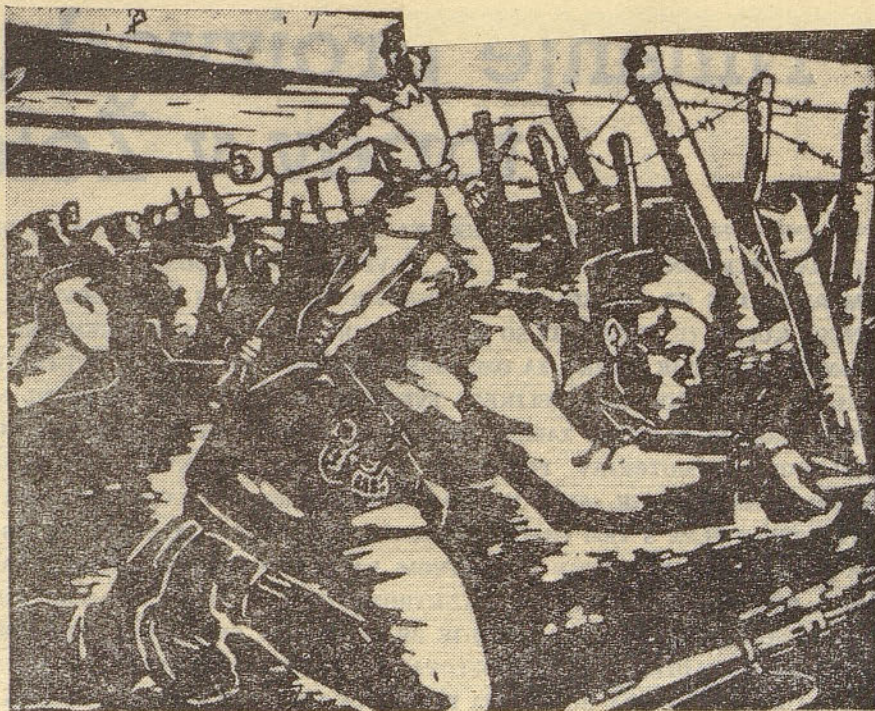
Po ukazu predsednika republike je te dni naše podjetje dobilo orden »Bratstva i jedinstva« s srebrnim vencem za delež, ki so ga podjetje, kot tudi člani delovnega kolektiva, prispevali za obnovo porušenege Skopja po katastrofalnem potresu pred tremi leti.

solidno in v popolno zadovoljstvo investitorjev.

Pri vseh teh poslih znaša delež Iskre — za projektantska in montažna dela ter za dobavo signalno-varnostnih naprav in telekomunikacijskih naprav okrog 35 %, medtem ko ostalih 65 % odpade na vrsto drugih kooperantov ter domačih in tujih dobaviteljev.

Doslej je realiziranih delovnih nalog že za nad 7 milijard starih dinarjev, preostale pa naj bi bile dokončane do leta 1970, kar bo, če ne bo večjih nepredvidenih težav, BAZ tudi izpolnil.

(Dalje na 5. strani)

SREDI NAJBOLJ NEIZPROSNIH IN TRDIH BORB, V NOČI MED 28. IN 29. NOVEMBROM 1943, JE V JAJCU DRUGO ZASEDANJE AVNOJ SPREJELO ZA JUGOSLOVANSKE NARODE NAJPOMEMBNEJSI, ZGODOVINSKI SKLEP — NOVA JUGOSLAVIJA NAJ BO REPUBLIKA. TAKRAT SE JE 208 DELEGATOV IZ VSE JUGOSLAVIJE ODLOČNO IZREKLO ZOPER KRALJA IN EMIGRANTSKO VLADO, KI STA JUGOSLOVANSKO LJUDSTVO ZAPUSTILA V NJEGOVH NAJTEŽJH TRENTUKIH, KO SO SE PODIVJANI OKUPATORJI NA VSO MOČ TRUDILI, DA BI NAS ZA VSELEJ IZBRISALI.

REVOLUCIONARNOST NAŠEGA LJUDSTVA SE JE ODRAZALA TUDI PO OSVOBODITVI, OB USTVARJANJU MATERIALNE OSNOVE ZA GRADITEV SOCIALIZMA, IZRAZA PA SE TUDI DANES, KO VEDNO BOLJ ODLOČNO IZVAJAMO GOSPODARSKO REFORMO, KI NAJ USTVARI TEMELJE ZA NASO SE LEPSO PRIHODNOST.

Z zasedanja DS podjetja

Peto zasedanje DS ZP se je pričelo v nekoliko »razredčenem ozračju«. »Razredčenem zato, ker je bilo navzočih le 34 članov in še od teh jih je deset predčasno zapustilo sejno dvorano. Zaradi nesklepnosti je predsednik DS ZP Valter Križman prekinil zasedanje in odredil nadaljevanje

Poglavitne točke dnevnega reda so bile: poročilo o deblokiranju starega žiro računa, poročilo o izvajanju sanacijskega načrta za obdobje januar—avgust, finančni rezultati organizacij po osmih mesecih poslovanja. Vsa ta poročila oz. obrazložitve je podal finančni direktor Alojz Vidmar. V četrti točki dnevnega reda so sledila poročila proizvodnje, Nabavne organizacije in PSO. Posredovali so jih po predhodnih pismenih obrazložitvah predstavniki pristojnih skupnih služb.

Sledilo je soglasje h kooperacijski pogodbi ZP ISKRA—BRAUN za proizvodnjo brivnikov (poroča direktor programsko-tehničnega oddelka Vladimir inž. Klaus) in predlog za včlanjenje našega ZP podjetja v poslovno združenje »Mašino-union«. Člani DS ZP so nato izrazili soglasje za najetje investicijskega kredita s katerim bo tovarna v Semiču asfaltirala celotno dvorišče in imenovali dva sod-

opora-porotnika za Višje gospodarsko sodišče v Ljubljani. Zlasti pomembne so bile prve tri točke dnevnega reda, kar dokazuje nekajurno razpravljanje in precej različna stališča članov, o ukrepih za deblokacijo in sanacijo. Vsi člani pa so si bili edini, da je treba ostreje ukrepati zoper organizacije, ki ne izpolnjujejo zastavljenega sanacijskega načrta.

Ker je problematika teh vprašanj pravzaprav življenjsko važna za poslovanje našega celotnega podjetja, hkrati tudi precej zamotana in do neke mere tudi še vedno nejasna, je ni moč prikazati v nekaj stavkih tega sejnega poročila. Posamezne točke dnevnega reda bodo zato v prihodnjih številkah našega glasila obravnavali posebej in izčrpno, upoštevajoč še najnovejše dopolnitve in ustrezen komentar tako, da se bodo naši bralci o vsem tem dobora seznanili.

Marjan Krafi

Samoupravni organi,
organizacije, uprava in uredništvo
čestitajo vsem članom kolektiva
k dnevnu republike

Nihanje proizvodnje elektromotorjev v Železnikih

TOVARNA ELEKTROMOTORJEV ŽELEZNIKI JE NAŠIM BRALCEM ZNANA PO OZKI SPECIALIZACIJI IN TUDI PO TEM, DA JE VEČINA PROIZVODNJE IZVOZENE NA AMERISKI TRG OZ. JE BILA NJENA PROIZVODNJA VEČ ALI MANJ ODVISNA OD ENEGA KUPCA. ŽE PRED LETI SO NEKATERI OPOZARJALI, DA JE OMENJENA ODVISNOST PREVELIK RIZIKO ZA OMENJENO TOVARNO, IN DA SE V SVETU TUDI VELIKE FIRME IZOGIBAJO VELIKEGA TVEGANJA. POSLEDICE SO NA DLANI: NAJVEČJI INOZEMSKI KUPEC ZARADI ZASTOJA NA TRŽIŠČU NE NAROČA VEČ TOLIKIH KOLICIN MOTORJEV, POSLEDICE PA OBCUTI KOLEKTIV, KER ZARADI MAJHNH NAROČIL NE MORE V POLNI MERI IZRABLJATI KAPACITET. KER JE PREDVIDENI PLAN S TEM PRECEJ OKRNJEN, JE RAZUMLJIVO, ČE JE BIL DS ZP NA ZADNJI SEJI SEZNANJEN Z DEJSTVOM, DA JE IZ OSEMMESEČNEGA FINANČNEGA POROČILA RAZVIDNO, DA »ELEKTROMOTORJI« V TEM ČASU IZKAZUJEJO POSLOVNO IZGUBO. S TEM V ZVEZI JE DS ZP SPREJEL SKLEP, NAJ ODGOVORNE STROKOVNE SLUŽBE ZP V SODELOVANJU S PRIZADETIMI ORGANIZACIJAMI IZDELAJO PREDLOG, DA BO IZGUBA DO KONCA LETA CIM MANJSA OZIROMA SE IZGUBA ODPRAVI.

ZADEVNO JE UREDNISTVO POSLALO NEKAJ VPRAŠANJ SAMOUPRAVNIM ORGANOM, DIREKTORJU TER SEKRETARJU ZK ZP IN PREDSEDNIKU SINDIKATA TOVARNE ELEKTROMOTORJEV ŽELEZNIKI.

Za zdaj smo prejeli dva odgovora; od direktorja in predsednika sindikata, ki ju v tej številki v celoti objavljamo, bralcem pa pustimo, da jih pazljivo preberejo, sprejmejo ali pa pošljejo uredništvu svoj komentar.

MNENJE DIREKTORJA TOVARNE TOV. FRANCA ŠIFRERJA

V kratkem sestavku bom skušal osvetliti bistvene probleme in s tem tudi odgovoriti na postavljena vprašanja.

Vzrokov za nastalo situacijo je več in so objektivna posledica poslovne politike, ki jo je moralo voditi vodstvo podjetja v stari organizacijski obliki. Poleg mnogih obvez ob izvajanju rekonstrukcije je bil tudi povečan izvoz, ki ga je moralo podjetje doseči za vsako ceno, ne ozi- raje se na ekonomske posledice. Naša tovarna je bila med redkimi, ki je imela ustvarjene pogoje za izvoz na konvertibilno področje. Prav zaradi tega se je izvoz zelo forsiral (rezultati niso izostali) tovarna pa je dosegla v preteklih letih naslednji izvoz:

Leto	§
1962	314.899
1963	289.414
1964	514.193
1965	1.065.917

Izvoz je bil dosežen skoraj 100% na konvertibilno področje — ZDA in Italija. Iz tega je sledila tudi ozka specializacija in opustitev proizvodnje vseh izdelkov s področja gospodinjskih aparatov. Leta 1963, ko je tovarna sprejela odločitev za specializacijo, je komercialna služba »ISKRA« obetala vrsto novih kupcev in nova naročila, ki bi pokrila vse naše kapacitete, prav tako pa »MIKRONOVE« v Prilepu. Resnici na ljubo pa takih naročil nikdar ni bilo in tako nismo mogli z novimi investicijami ustvar-

jenih kapacitet v celoti izkoristiti.

Tovarna sama je skozi pretekla 3 leta nenehno vztrajala, da dobi še nove kupce na zunanem trgu, vendar do pridobitve resnih in močnejših kupcev ni prišlo. Po drugi strani pa je bil v l. 1964 in 1965 v planu izredno forsiran obstoječi ameriški kupec, tako da so bili v tovarni polno angažirani vsi pripravljani oddelki, prav tako pa tudi proizvodnja. Bojazen, da lahko pridemo v tako situacijo, kot smo sedaj, je bila stalno prisotna. Prav to pa je bil razlog, da je tovarna vedno zahtevala nove kupce.

PSO je iskal nove kupce, vendar sistematične raziskave trga ni bilo niti v ZDA, prav tako tudi ne v Evropi, še manj pa na vzhodu. Tovarna je dobila vrsto povpraševanj po novih motorjih, na osnovi tega izdelovala vzorce ali pa dajala informacije o možnostih proizvodnje obstoječih ali o novih motorjih, vendar posebnih rezultatov ni bilo. Od programskega področja in službe za raziskavo trga smo dobivali v preteklih letih le razne ideje, letos pa je bila v programskem področju večja intenzivnost.

Tovarna sama se je obstoječe nevarnosti resno zavedala že dlje časa. V okviru podjetja je bilo odločeno, da v ZDA pošlje strokovnjaka, ki bo analiziral obstoječe kupce in pridobil nove, predvsem močnejše. Poudariti moram, da tovarna vse do letos ni imela potrebnih, če ne rečem,

osnovnih komercialnih informacij na ameriškem trgu, dokler ji ni bilo dovoljeno, da sama s strokovnjaki iz tovarne izdela realno oceno. Zaradi pomanjkanja osnovnih komercialnih informacij je morala sprejemati vse pogoje, ki so ji bili po kupcu posredovani, tako da je bila na področju komercialnih odločitev popolnoma vezana. Pro- učevanje tržišča in iskanje novih kupcev v letošnjem letu pa se je tako na PSO, tovarni in Upravi Združenega podjetja, bistveno povečalo.

Tovarna je že v preteklem letu začela uvajati prakso, da so bili strokovnjaki tovarne ves čas prisotni pri kupcih, tako na domačem kot zunanjem trgu. Za to se je odločila predvsem zaradi skrajšanja dolgih procedur (kupec — PSO — tovarna), še posebej pa se je na tem angažirala letos. Odločila se je, da predvsem vse zunanje kupce obiščejo strokovnjaki iz tovarne. Tako je za 6 mesecev poslala svojega strokovnjaka v ZDA. Le tako ji je bilo omogočeno, da je spoznala realno situacijo. Ugotovili smo, da je bil ta ukrep tovarne pravilen oziroma koristen, vendar vsaj eno leto prepopen. Ta ukrep je omogočil pridobitev novih — boljših in večjih kupcev. Vendar s tem situacija še ni rešena. V bistvu gre tudi v tovarni sami za kvalitetnejši premik tako v tehničnem kot ekonomskem pogledu. Tovarna se tega zelo resno zaveda in izvaja vrsto ukrepov.

Dejstvo, da moramo vsak dan bolj smotno gospodariti s sredstvi, ki so nam dana v upravljanje, je tudi v tovarni odprlo vrsto novih nerešenih problemov. Ti so organizacijske kot tehnološke narave, še posebej pa zaostrene na pod-

ročju kvalitete. Toda tudi tu smo vezani na rešitve, ki pa so izven nas, so pa znane in o njih vedno diskutiramo, a premalo ukrepamo.

Vsi pogoji, vsakodnevno stanje in vsi bistveni problemi so bili sprti posredovani samoupravnim organom. Le-ti so spoznali bistvo nastalih problemov in podpirajo vse ukrepe, ki so potrebni, da se v sami tovarni izvršijo kvalitetni premiki in da dosežemo stanje, ki ga od celotnega kolektiva zahtevajo vsi ukrepi, povzročeni z gospodarsko reformo, stanje na zunanem trgu pa še posebej. Tudi vsi odgovorni se nalog, ki stojijo pred njimi, temeljito zavedajo in se polno angažirajo, da bi dosegli optimalno možne rešitve.

Ob koncu bi rad poudaril, da bi morali dobiti od orga-

nizacij več materialne podpore, saj je naš kolektiv v časih, ko so bili drugi v potrebi, z dejstvi dokazal, kako se lahko in mora pomagati. Izkušnje in spoznanja, ki smo jih dobili pri tako visokem in forsiranem izvozu — ne samo zaradi potreb tovarne, temveč nas vseh — so nas mnogo naučile, kar bomo znali v prihodnosti koristno uporabiti.

Prispevek je precej kritičen. Napisal sem ga z željo, da osvetlim situacijo in položaj, v katerem tovarna v zadnjem času je, za katerega pa sama sama ni odgovorna. Zelim, da me vsi, ki želijo pomagati, da nastalo situacijo čimprej ugodno rešimo, do- polnijo v pozitivnem smislu, kar bo zagotovo v korist tako našemu kolektivu kot celot- nemu Združenemu podjetju.

MNENJE PREDSEDNIKA SINDIKATA TOV. PETRA GORTNERJA

Dvomim, da bi mišljenje posameznikov lahko odločilno vplivalo na reševanje nekaterih problemov. Mislim, da bo tako zbiranje mišljenj lahko dalo neko sliko, ki bo samo odraz stanja podjetja, pa tudi vzrokov za takšno stanje. Če bo ta akcija rodila kakršen koli uspeh, ki bo za podjetje pozitiven, je upravičena. Osebnost sem pesimist na osnovi lastnih izkušenj.

Stališča, ki jih bom nave- del, so samo moja, osebna. Ne trdim, da so pravilna, vendar sem prišel do njih na osnovi podatkov, ki so mi bili dostopni in na osnovi sklepanj iz teh podatkov. Mož- no je, da že podatki niso bili pravilni, kar je vplivalo tudi na moje gledanje.

Vprašanje »ozke specializa- cije« je problem, ki v Jugoslaviji odpira še vrsto vpra- šanj, zato ga ne mislim obravnnavati s teoretičnega stališča, ker nisem zadevni strokovnjak, iz prakse pa vem, da je ozka specializacija neke proizvodnje preveč odvis-

na od pogojev, na katere to- varna nima vpliva — vsaj ne- posrednega ne (nabava in prodaja). Ozka specializacija zahteva velike serije, tekočo dobavo pa tudi tržišče, ki lah- ko tako velike serije absor- bira. Prav to slabost gospo- darstva naša tovarna najbolj občuti, ker je od vseh ISKRI- NIH tovarn najbolj ozko specializirana. Kakršna koli delna ali časasna preusme- ritev proizvodnje zahteva mnogo časa, pa tudi zaradi finančnih sredstev je v da- našnji situaciji v naši tovarni neizvedljiva.

(Dalje na 6. strani)

Proizvodnja ZP v oktobru 1966

Tovarna	Plan v 000 N din	Izpolnitev v 000 N din	%
Elektromehanika	17.245	16.655	96,6
Elementi	6.796	5.227	76,9
Avtomatika	5.805	6.694	115,3
Sprejemniki	2.406	3.838	159,5
Aparati	3.662	4.475	122,2
Avtoizdelki	8.002	6.936	86,7
Elektromotorji	2.141	1.901	88,8
Naprave	1.759	1.310	74,5
Elektronika	1.103	1.409	127,7
Kondenzatorji	2.620	3.200	122,1
Instrumenti	1.217	1.456	119,6
Polprevodniki	1.582	1.489	94,1
Usmerniki	990	1.022	103,2
Mikron	2.283	207	9,1
SKUPAJ PODJETJE	57.611	55.819	96,9

KAKO RESITI STARE OBVEZNOSTI?

Na vabilo uredništva v št. 44., naj bi k članku tov. Antona Bukinisa prispevali svoja mnenja še drugi odgovorni tovariši, nam je kot prvi poslal naslednji sestavek tov. Alojz Vidmar, direktor finančno-računovodskega področja ZP.

Pod tem naslovom je v 43. riti, prav tako pa tudi ne šteje izšel članek tov. Antona Bukinisa, pri čemer je uredništvo povabilo odgovorne tovariše, naj bi s svojimi pripevkami dopolnili ali pojasnili navedbe tov. Bukinisa. S tem je dana široka možnost, da člani kolektiva povedo svoja gledanja in mnenja o teh vprašanih ter, da predlagajo učinkovite ukrepe za rešitev tega težkega vprašanja, ki nam povzroča toliko skrbi in stroškov.

Predvsem je v tej zadevi poklicano dati svoje mnenje in stališče finančno-računovodsko področje združenega podjetja. To s tem sestavkom tudi hoče in si prizadeva, v njem objektivno, neosebno in naslanjajoč se predvsem na dejansko odvijanje dogodkov, ki so spremljali to občutljivo vprašanje. Pri tem vsaj za zdaj ne mara navajati kakršnih koli številčnih podatkov ali listin, s katerimi ta strokovna služba ZP razpolaga.

Finančno-računovodsko področje na splošno nikakor ne zanika resničnosti in resnosti trditve, kakor tudi ne možnosti za uresničitev predvidevanj tov. Bukinisa, ker se je zoper dejstva pač težko bo-

— stari žiro račun je še vedno blokiran, kar pomeni veliko breme za organizacije in jim zmanjšuje dohodek;

— nerešeni so premoženjski odnosi med organizacijami ZP;

— pojavlja se nelikvidnost organizacij;

— ogroženi so osebni dohodki delavcev;

— pojavljajo se neizterljive in dvomljive postavke med terjatvami (kupci);

— UO nima zadostnih pristojnosti za korenito ukrepanje, po mnenju tov. Bukinisa pa je UO premalo odločen v zahtevi za predloge za takšne korenite ukrepe.

Vse te trditve in misli tvorijo celoto, vse izhajajo iz enega vira in imajo eno vzročno zvezo — to je slabo gospodarjenje enot, neurejena obratovalna sredstva, pomanjkljiva ali slaba tehnologija, pomanjkljiv odnos do sredstev, nevestnost v poslovanju, itd.

Stanje in predvidevanja, nanizana v sestavku tov. Bukinisa so — kot rečeno — bila tako ustno, kot tudi pisмено posredovana samoupravnim organom že v maju 1963, ko je vodstvo takratnega finančnega sektorja analiziralo in prikazalo vse elemente finančnega stanja po takratnem stanju aktiv, pasiv, obveznosti in terjatev, s posebnim poudarkom na stanje obratovalnih sredstev, njihove virov, obračanje teh sredstev, proizvodne programe, ki so s tem nujno povezani, itd. in tudi način, kako je mogoče ozdraviti finančno stanje podjetja.

Zlasti je bil poudarek na tem, kako je treba urediti obratovalna sredstva, za kar je predvsem potrebna zavestna finančna disciplina enot, brez katere so vsi napori uprave Siziŕovo delo, t. j. delo brez vsake perspektive in ustreznega, pričakovanega uspeha.

Že od maja 1963, ko so vsi organi upravljanja obljubili vso pomoč v premagovanju finančnih težav in v saniranju že tedaj težke finančne situacije podjetja, pa do danes, je finančni sektor nenehno opozarjal na težave, v katerih in na katere bomo neizogibno naleteli, hkrati pa dajal konkretne predloge, kako naj bi rešili te težke probleme, življenjsko pomembne za vse organizacije ZP. Ti predlogi so se zlasti nanašali na ureditev obratovalnih sredstev in njihovih virov, na pridobivanje novih virov, na hitrejšo obračanje sredstev, na tesnejše sodelovanje med trgov, proizvodnjo in nabavo, itd. O tem obstajajo dokajšnji kupi vsakomur dostopnih poročil, ki so jih obravnavali ni bilo posebno težavno. Ko pa so ti viri usahnili, se je problem pomanjkanja obratovalnih sredstev pokazal v

vsih organi upravljanja, ožji in razširjeni kolegiji. Če teh gradiv izvoljeni zastopniki niso posredovali svojim kolektivom, jim to štejemo za velik greh, če pa so jih, se vprašamo — zakaj niso upoštevali predlogov in priporočil, pa uspehi ne bi bili izostali.

Naše finančne težave so obstajale že davno preden smo se integrirali v današnjo Iskro. Nelikvidnost je obstajala že v preteklem desetletju, sreča v nesreči pa je bila edino v tem, da so banke takrat bile likvidne in, da pridobivanje kratkoročnih kreditov obstajajo ekonomske uteme-

govega gospodarskega poslovanja. Zavedati se moramo, da kreditni potencial naše družbe ni tolikšen, da bi vedno in povsod mašil finančne vrzeli v naših gospodarskih organizacijah, ne glede na njihovo gospodarjenje in na resnične, nujne in utemeljene potrebe. Naši kriteriji so se postavili na edino pravilno stališče, namreč, da je treba iskati izhod iz finančnih težav najprej v vsaki organizaciji sami, šele nato se družba čuti dolžna, da priskoči na pomoč tam, kjer za to vanja.

Desetmesečna proizvodnja ZP 1966

Tovarna	Plan v 000 N din	Izpolnitev v 000 N din	%
Elektromehanika	149.349	154.685	103,6
Elementi	59.743	52.768	88,3
Avtomatika	57.142	60.139	105,2
Sprejemniki	31.896	31.274	98,0
Aparati	33.888	41.836	123,5
Avtoizdelki	73.895	69.749	94,4
Elektromotorji	19.400	16.751	86,3
Naprave	23.520	19.087	81,2
Elektronika	12.497	12.484	99,9
Kondenzatorji	23.974	25.500	106,8
Instrumenti	11.976	12.857	107,4
Polprevodniki	13.561	13.033	96,1
Usmerniki	9.504	9.648	101,5
Mikron	14.813	4.640	31,3
SKUPAJ PODJETJE	535.158	524.451	98,0

vsej svoji ostrini, posebno še takrat, ko so izšla zvezna določila o restrikciji kreditov, naša proizvodnja pa je vezala toliko sredstev, ki jih pa naše finančne zmožnosti nikakor niso dovoljevale, četudi se je ta proizvodnja forsirala z vseh strani.

Toda tudi ta snov je bila vsestransko in neštetokrat obdelana in priložena organom upravljanja in bankam, ki prihajajo na tem področju narodnega gospodarstva v poštev: uspehi so bili različni, toda v naših kreditnih razmerah nadvse zadovoljivi za naše podjetje, saj je dobivalo kreditov sorazmerno največ v republiki.

Tudi o tem obstajajo številni elaborati, predstavke in pojasnila, s katerimi so bile seznanjene zbornice in banke, kakor tudi najvišji predstavniki oblasti. Rezultati so bili odvisni od različnih položajev in zakonitih možnosti, pa tudi od kreditne zmožnosti našega podjetja in njeni razlogi in potrebe, da bi podjetje lahko dobivalo kredite in, ker nasveti in priporočila za ureditev vpra-

nja obratovalnih sredstev niso pomagali.

Uprava sama je izdelala sanacijski načrt, ki so ga samoupravni organi sprejeli in so ga kot predpis z vsemi posledicami morale izvajati vse naše enote. Rezultati te sanacijske akcije so bili lani pozitivni in so znižali vezavo obratovalnih sredstev za pet milijard starih dinarjev, kar se je nadvse močno odrazilo na likvidnosti podjetja, oz. pravilneje na sunkovitem padanju blokacije žiro računa.

Uspehi, doseženi s sanacijskim načrtom v preteklem letu so potrdili splošno znano dejstvo, da v podjetju, oz. njegovih organizacijah obstajajo rezerve, ki jih lahko sprostim in, ki omogočajo lažje poslovanje ter znižujejo poslovne stroške, bodisi pri najemanju kreditov, ali pri obveznostih do dobaviteljev, t. j. pri zniževanju zamudnih obresti, penalov, sodnih stroškov itd., kar v skrajnem primeru zvišuje dohodek in omogoča ustvarjanje skladov podjetja.

Po sklepih samoupravnih (Dalje na 6. strani)

PO POLZJE IN SEVEDA — V NAŠO SKODO OST — PA NE ZLONAMERNA

Po nesreči mi je prišla pod roko 35. lanska številka našega tednika »Iskra«, pa sem jo nehote, čeprav po tolikem času, spet prelistal. In ob tem sem naletel na članek o priznanju, ki si ga je v Stuttgartu pridobil naš novi, zelo lepo oblikovani telefon. Kolikor vem, je zahodnonemška državna ustanova LGA Zentrum-Form dokaj ugleden organ, čigar priznanje kakemu izdelku, industrijsko okusno in solidno oblikovanemu, nedvomno precej pripomore k njegovemu uspešnemu plasmanu na tržišču.

To priznanje torej ni od muh in me prav zato tudi tembolj čudi, da kljub večkratni udeležbi tega našega novega telefona na raznih domačih in tujih sejmi in razstavah, vse do danes teh telefonov še ne zaslediš v prodaji.

Zakaj so trgovine še vedno prepolne naših prejšnjih — nič ne rečem tudi solidnih telefonov, medtem ko pa je za novi tip telefona hkrati vedno večje zanimanje. Mar od prototipa in poskusne serije teh lepih aparatov res še ni preteklo dovolj časa, da bi prvi poskusni seriji lahko že sledile večje serije?

Sicer nisem poklican ugotavljati, kje se je zataknilo, niti kritizirati, vendar pa se mi zdi, da res ni najboljši način ta, da nek izdelek napoveš, neštetokrat pokažeš in z njim razdražiš zainteresiranega potrošnika, potem pa mu hladnokrvno pokažeš figo in ga pustiš čakati.

Po moje bi bilo pa res že čas, da bi se police v trgovinah šibile pod težo novih namesto starih telefonov, ne pa da se ob uspelem in ličnem izdelku samozadovoljno smehljamo in ga ne znamo, ali nočemo poslati na trg takrat, ko bi ga zlahka prodajali.

Primer našega novega — bolje bodočega — telefona menda ni osamljen primer, zato pa že ob tako prepolnem repertoarju raznih večjih in velikih težav po moje tem manj potreben.

In.

Prodaja v oktobru

Prodaja na domačem tržišču je imela za oktober plan v višini 33.420.100 novih dinarjev, vendar pa ga je uspela izpolniti s 94 %, oz. v višini 31.536.337 novih dinarjev. Če upoštevamo, da je v letošnjih poročilih zajeta prodaja samo tistih tovarn, ki se poslužujejo uslug Prodajno-servisne organizacije, torej brez tovarn »Avtoelektrika«,

»Naprave« in »Elementi«, potem nam primerjava med lanskimi in letošnjimi desetimi meseci pove, da je bilo letos na domačem trgu prodanega za 16 % manj.

Kako so posamezne branže v oktobru izpolnile svoje obveznosti po operativnem planu je razvidno iz spodnje tabele:

Branža	Operat. plan	Realiz.	Indeks R/OP
Zveze	4.926.748	3.822.432	78
Naprave	6.061.457	4.791.816	79
Merilna tehnika	8.173.775	5.186.905	63
Stikalna tehnika	2.063.400	2.709.804	131
Rotac. stroji	3.666.050	2.942.407	80
Elementi	2.211.536	1.431.938	67
Široka potrošnja	6.317.134	10.601.035	168
SKUPAJ	33.420.100	31.536.337	94

Oktobrska prodaja na domačem tržišču je bila po vrsti odjemalcev taka: kupci 97 %, prodajalne Iskra 2,3 % in organizacije združenega podjetja le 0,7 %.

Problematike domače prodaje, ki je vsekakor dovolj pereča, tudi danes ne objavljamo, ker še vedno čakamo na obljubljeni sestavek šefa domače prodaje PSO, ki bo verjetno tudi temeljiteje obdelana, kot če bi jo povzeli iz mesečnega poročila.

Montaža je v času od januarja do oktobra realizirala

za 13 % več, kot je znašala za to obdobje njena planska zadolžitev, nasproti lanskim v enakem obdobju pa je celo za 32 % večja in je tako montaža v oktobru izpolnila že 90 % svojega letnega plana, kar je lep uspeh. Seveda bi bil ta uspeh ob rednejšem dotoku opreme in kritičnega materiala na gradbišče lahko še občutnejši večji.

Prodaja rezervnih delov je v oktobru realizirala 95 % svoje mesečne zadolžitve, vendar je v desetih mesecih

še vedno preseгла svojo planirano obveznost za 21 %, oz. v tem času že za 1 % preseгла tudi rebalansirani letni plan prodaje rezervnih delov.

Prav tako dobro se je odrezala tudi servisna dejavnost, oz. servisne delavnice, ki so prekoračile v oktobru svoj operativni mesečni plan kar za 52 %, oz. svoj letni plan za 4 %. V oktobru so bile najboljše naslednje servisne delavnice: Sarajevo 210 %, Rijeka 188 %, Skopje 156 %, Ljubljana 151 %, Beograd 146 %, i. t. d.

Mesečno plansko zadolžitev pa je z 10 % prekoračila v oktobru tudi maloprodaja, ki je dosegla realizacijo v višini 1.616.095 novih dinarjev, oz. je izpolnila rebalansirani letni plan s 76 %.

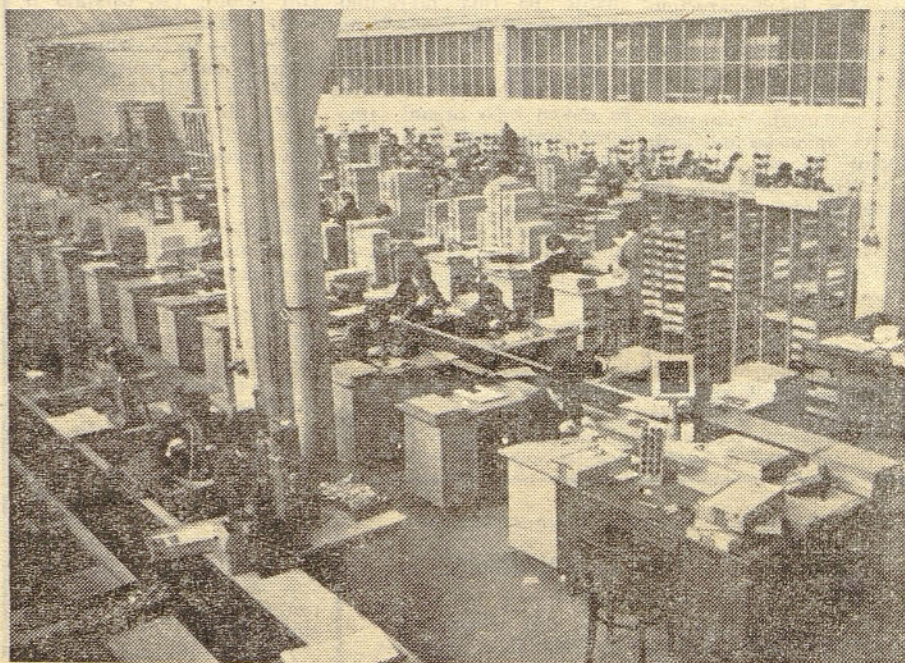
Na Pržanu so že formirali štab civilne zaščite

V tovarni za elektroniko in avtomatiko na Pržanu so pred nedavnim že formirali štab civilne zaščite. Le-ta si je brž nato izdelal delovni program za vse ekipe, ki naj bi priskočile na pomoč ob primeru elementarnih in drugih nesreč.

V delovnem programu štaba civilne zaščite so točno opredeljene naloge vsake posamezne ekipe, katere so formirali štiri in sicer: požarno, tehnično-reševalno, ekipo za zveze in obveščanje ter radio-biološko-kemijsko. Članom ekip bodo priredili potrebna strokovna predavanja in jih tudi praktično usposobili za delo ob primeru elementarnih katastrof, ko so za reševanje vsega, kar je še moč rešiti potrebne spretnosti in priučenke roke reševalcev.

Za slednjo izmed ekip — to je za radio-biološko-kemijsko ekipo so člane že začeli izobraževati. V ta namen so 17. novembra že izvedli prvo strokovno predavanje za 27 članov te ekipe, drugo predavanje pa so imeli 24. t. m. Vendar nameravajo v bližnji prihodnosti z delom takšne reševalne ekipe podrobneje seznaniti tudi širši krog zaposlenih v tovarni, za katere bodo prav tako priredili poljudno-znanstveno predavanje, morda spremljano s strokovnimi filmi ali diapozitivi.

-J-

Pogled na dvorano montaže v obratu ATN v Kranju

KLUB STIPENDISTOV ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA

prireja dne 10. 12. 1966 za vse študente Združenega podjetja Iskra enodnevno

EKSKURZIJO

z avtobusom v Tovarno elementov:

- Obrat uporov v Šentjerneju in
- Obrat v Žužemberku.

Prijavite se do vključno 6. 12. 1966 v Referatu za študentske, Miklošičeva 28, kjer boste prejeli tudi ostale informacije.

Pred uvedbo obračuna dohodka po delovnih enotah v »Elektromehaniki«

V petek, 4. novembra je bil na širšem sestanku predstavnikov obratov in delovnih enot tovarne »Elektromehaniki« Kranj prikazan osnutek sistema ugotavljanja dohodka po enotah. Strokovno izdelan predlog so navzoči z nekaterimi pripombami potrdili, s čimer se lahko začne splošna obravnava.

Članek, ki ga je napisal šef računovodstva v »Elektromehaniki« tov. Miro Gogala — naj bi prikazal le bistvene značilnosti predlaganega sistema za ugotavljanje celotnega dohodka in dohodka po enotah. Članom kolektiva, ki so uredništvo že spraševali o poteku priprav za obračun dohodka po enotah v letu 1967 in drugim članom naj bi bil ta sestavek informacija z željo, da s predlogi in mišljenji prispevajo k izpopolnitvi sistema.

Izdelava sistema notranjega obračuna po delovnih enotah z ugotavljanjem doseženega dohodka je obsežno strokovno delo, ki mora upoštevati:

- obstoječe predpise ugotavljanja celotnega dohodka in dohodka ter njegove delitve,
- določila statuta,

— možnosti takojšnje prilagoditve obstoječega sistema organizacije notranjega poslovanja novemu sistemu,

— racionalnost sistema v takem smislu, da nam nudi čim več in čim popolnejše podatke ob najnižjih stroških,

— izsledke sodobnih metod

obračuna in njihove uporabe v naših razmerah.

Poglejmo v kakšni meri predlagani osnutek odgovarja opisanim zahtevam!

Poznano nam je, da celotni dohodek podjetja izhaja iz višine plačane realizacije. Temu dejstvu se ne moremo izogniti v notranjem obračunu. Drugače povedano: ugotovljeni celotni dohodek po delovnih enotah nam v seštevku ne more dati drugega rezultata, kot ga izkazuje tovarna kot celota, isto pa lahko trdimo tudi za doseženi dohodek. Obrati in delovne enote dele le tisti dohodek, ki ga je ustvarila tovarna. Ker dosega tovarna svoj celotni dohodek le z eksterno realizacijo ter realizacijo tistih lastnih storitev, ki se po predpisih štejejo v celotni dohodek, mora

mo v notranjem obračunu po enotah ugotoviti s kakšnim deležem posamezna enota participira na tako ugotovljenem celotnem dohodku. Kot bo razvidno v nadaljevanju opisa predlaganega sistema, se tej zahtevi osnutek v celoti podredi.

67. člen tovarniškega statuta določa, da se celotni dohodek obratov oblikuje iz priznane eksterne realizacije, ki se poveča za oddano in zniža za prejeto medobratno realizacijo. Predlagani osnutek podrobno opisuje tehniko postopka pri korekturi eksterne realizacije zaradi oddane in prejete medobratne realizacije.

Tudi v pogledu določanja cen v poslovnih odnosih med obrati (člen 85. statuta), so določila v celoti upoštevana.

Enako bi lahko trdili za vsa ostala določila statuta, ki zadevajo notranje poslovne odnose ter ugotavljanje dohodka, čeprav je bilo potrebno v nekaterih primerih, kot npr. pri pokrivanju stroškov

skupnih služb tovarne (čl. 69), zaradi same tehnike obračuna, nebstveno odstopati.

Ker je rok za pripravo sistema notranjega obračuna izredno kratek, ni bilo možno misliti na spremembo organizacije notranjega poslovanja v večjem obsegu. Zahteve za leto 1967 so postavljene realno: sistem vključbo močni prepletosti proizvodnih postopkov med obrati upošteva obstoječo tehnologijo, razčlenitev tovarne na enote in stroškovna mesta ter razdelitev skladišč. Jasna in popolnoma brezkompromisna zahteva se postavlja edino v pogledu vsklajenosti med tehnološko in dejansko dokumentacijo ter doslednim zajemanjem stroškov na odgovarjajočih delovnih nalogah in stroškovnih mestih.

Z novo organizacijo ne bi dosegli zaželenega učinka, v kolikor bi z notranjim obračunom na delovnih enotah zahtevali znatno povečanje administrativnega dela. Administracija se vključbo obsežnej-

Iz oddelka za kontrolo števec v kranjski tovarni

Kolektivi za praznik republike

Vsako leto prirejajo naši kolektivi športne in kulturne prireditve za naš praznik — dan republike. — Letos, kot vse kaže, so večino kulturnih prireditev prenesli iz tovarniških prostorov v kulturne domove oz. so se pridružili skupnemu slavlju občanov. Nasprotno pa je športna dejavnost še vedno izredno živa med kolektivi.

Tajnik sind. podružnice »Elektromehanika« tov. Franc Fajmut je sporočil tole: Kulturni program si bodo člani lahko ogledali v Prešernovem gledališču, kjer bo gostovalo Mestno gledališče iz Ljubljane. V tovarno bodo povabljeni zastopniki pionirjev osemletk in to iz Predoselj in šole »France Prešeren« iz Kranja, kjer se bodo pogovorili s predstavniki samoupravnih organov. »Elektro-

mehanika« je namreč pokrovitelj obeh šol, zato je povezava že tradicionalna. — Predstavniki sindikata bodo obiskali in obdarili vse bolnike, ki so že 2 meseca v bolniškem staležu in jim čestitali k prazniku republike. Športni referent tov. Janko Košnik pa je povedal, da so množična športna tekmovanja že v teku in sicer v kegljanju, namiznem tenisu in malem nogometu. O rezultatih pa bomo lahko poročali šele po praznikih.

Naš dopisnik iz obrata urnih mehanizmov v Lipnici tov. Ivan Mihelič je sporočil, da bodo kulturni program prenesli na 10. december, ko bo letna konferenca sindikata, kjer bo oktet pel borbene in narodne pesmi, recitali

pa bodo tudi pesmi partizanskih pesnikov.

Tajnik sindikata v tovarni elektromotorjev Zvezniki tov. Urban Dolenc nam je sporočil tole: Imamo veliko dela zaradi že znanih problemov naše proizvodnje, zato posebnega slavlja ne bomo prirejali, pač pa se bomo zbrali z drugimi občani v kulturnem domu v Zveznikih. KUD namreč prireja akademijo in igro »Na slepem tiru«, kjer sodeluje precej članov naše kolektiva.

Predsednik sindikata tovarne električnih merilnih instrumentov Otoče, tov. Anton Rejc, je povedal, da se bodo pri kulturnem slavlju pridružili občanom, med seboj pa se bodo pomerili na športnem polju in to v streljanju in šahu.

ABC

Biro za avtomatizacijo prog...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Se letos bo razpisana nova licitacija za avtomatizacijo ranžirnih postaj. BAZ se je bo seveda udeležil in v ta namen že pripravlja ponudbe in je pričakovati, da bo tudi dobil kaka pomembnejša naročila ter si s tem zagotovil nadaljnjo perspektivo, saj za taka naročila še ima razpoložljive zmogljivosti.

Iskra je s svojimi kooperanti na tem področju dosegla velik ugled, saj je očitno dokazala, da je tudi dovolj sposobna za reševanje tako obsežnih in odgovornih kompleksnih nalog pri avtomatizaciji našega železniškega prometa. Dosedanji delovni rezultati Biroja za avtomatizacijo železnic s tem ne dopuščajo tudi najbolj črnogledim dvomljivecem več nikakršnega dvoma o tem, ali je bilo prav, da je bil ustanovljen in, da kot tak obstaja in solidno opravlja svoje naloge. Prav pri tem sta se zares dobro uveljavila specializacija in delitev dela in zato danes na tem področju celotna formacija — torej Iskra s svojimi kooperanti predstavlja realno silo, ki si je že ustvarila popolno zaupanje naših železnic, saj le-te vedo, da pri njih lahko računajo na tehnično kvalitetno izvršitev naručnih del in na vsestransko solidnost.

Za letošnji dan republike bo stekel promet na železniški progi Sarajevo—Ploče. Tu BAZ ni utegnil v celoti izvršiti svojih načrtov, vendar ne po lastni krivdi, pač zaradi tega, ker pravočasno niso

bili dograjeni vsi predvideni objekti, kjer naj bi bila montirana celotna in že dobavljena signalno-varnostna in telekomunikacijska oprema s strani Iskre. Kljub temu pa so bila dela dovršena vsaj do tiste najnujnejše mere, da bo na novi progi promet lahko stekel, s tem, da pa bo proga in vse z njo, dokončano do konca prihodnjega leta.

Med prvimi izmed prej naštetih delovnih nalog BAZ je bila dovršena I. etapa avtomatizacije železniškega vozlišča Ljubljana, ki že nekaj časa zelo uspešno deluje in je takrat BAZ uspešno preстал svoj ognjeni krst.

Prav tako zadovoljivo potekajo dela na železniški progi Ljubljana—Jesenice, kjer so doslej montirali signalno-varnostne naprave že na postajah v Skofji Loki in Medvodah, v letošnjem decembru in januarju 1967 pa jih bodo montirali tudi na postajah v Podnartu in v Vižmarjih, medtem ko bo za leto 1968 ostala montaža teh naprav na železniških postajah v Kranju, Lescah in na Javorniku, kakor tudi avtomatski progovni blok na celotni progi Ljubljana—Jesenice.

Najbrže v tem kratkem zapisu nismo povedali vsega pomembnega o Biroju za avtomatizacijo železnic, vendar pa njegov direktor, inž. Drago Podlogar spričo obsežnih in odgovornih nalog biroja, zares skopari s časom za pogovore, kajti — treba je krepko delati!

Zadovoljen sem moral biti s tem, kar sem izvedel do pot, vendar pa obljuba da še drugič kaj o tem, tudi nekaj velja.

J. C.

šemu planiranju in dodatnih evidencah v proizvodnih enotah ne bo povečala, ker se težišče dodatnega dela pojavlja le v finančni službi in mehanografskem centru. Vendar pa bi bilo tudi na teh delih povečanje števila zaposlenih minimalno in daleč izpod porasta stopnje povečane proizvodnje v letu 1967.

Predlagani sistem previdno vnaša v obračun proizvodnje sodobnejše metode, ki naj z dodatnimi informacijami pripomorejo k poglobljeni analizi poslovanja enot. Obračun po planskih ali prilagojenih stroških je nova kvaliteta, čeprav v predlagani obliki in perspektivi ne bo zadoščala. Pri tem je potrebno poudariti, da bo sama praksa pokazala v kateri smeri je treba sistem izpopolnjevati in spremeniti, da bo notranji obračun dosegel svoj namen.

OBRATI IN DELOVNE ENOTE

Tovarna je razdeljena na obrate in delovne enote. Obrati

predstavljajo proizvodne enote s priključenimi tehničnimi in planskimi službami, medtem ko se delovne enote javljajo kot strokovne službe. S stališča ugotavljanja dohodka ni razlike med obrati in delovnimi enotami, ker že 31. člen TZP določa, da delovne enote odločajo o ustvarjenem dohodku. Naših obratov ne moremo smatrati kot obrate s samostojnim obračunom, ki samostojno poravnava družbene obveznosti. DE skupnih služb ne ugotavljajo svojega dohodka, ker ne poslujejo kot servisne enote z zaračunavanjem svojih storitev. S pravne strani torej skupne službe ne bi mogle biti delovne enote, temveč zgolj obračunske enote.

Poleg delovnih enot imamo kot ekonomsko enoto še proizvodni oddelek, za katerega sicer ugotavljamo dohodek, vendar ga enota samostojno ne deli, ker je samoupravno vezana na DE plan in nabava. V letu 1967 bodo dohodek ugotavljale in delile enote:

produkcija delov, rotacijski stroji, števeci, kinoakustika, ATN, mehanizmi (Lipnica), stikala, orodjarna, merilne naprave, vzdrževanje ter plan in nabava za doseženi dohodek prevoza.

Kot enote, ki dohodka ne ugotavljajo, bodo organizirane skupne službe: tehnična služba, služba za kvaliteto, plan in nabava, kadrovska služba, organizacijska služba, finančna služba, skupni stroški.

Del realizacije, ki je ni mogoče pripisati nobeni DE, pa tudi nerazdeljive izredne dohodke in izdatke bo imela tovarna kot celota, ki bo na ta način oblikovala celotni dohodek in dohodek za preostali del poslovanja.

Znotraj delovnih enot imamo zgolj zaradi zajemanja stroškov stroškovna mesta, ki se v prihodnjem letu ne menjajo.

Vsaka proizvodna enota ima skladišče lastnih polizdelkov za polizdelke, ki jih sama izdelava in za polizdelke, ki jih prejme iz drugih enot. Zaloge

lastnih polizdelkov vodimo po planiranih lastnih cenah.

EKSTERNA REALIZACIJA IN STROŠKI VSEBOVANI V EKSTERNI REALIZACIJI

Eksterno realizacijo priznavamo tisti enoti, ki se pojavlja kot nosilec delovnega naloga za finalno proizvodnjo. Iz označbe delovnega naloga vidimo, katera enota je nosilec naloga. Tabele, ki kažejo realizacijo enote, morajo torej izhajati iz označbe naloga. Po istem kriteriju so enote tudi obremenjene z obračunanimi stroški na naloge ne glede na to, v kateri enoti je bilo delo dejansko opravljeno.

Tudi za opravljene lastne storitve, ki se tovarni priznavajo v celotni dohodek, se realizacija knjiži tisti enoti, ki je nosilec naloga.

MEDOBRATNA REALIZACIJA

S knjiženjem eksterne realizacije smo istočasno ugotavljali po netto prodajni ceni in

obremenili z obračunanimi stroški tiste delovne enote, ki so v označbi delovnega naloga nastopale kot nosilci. Tak obračun je torej istoveten z obračunom izdelka ali storitve. Povsem jasno je, da finalistu ne pripada celotna vrednost realizacije izdelka, ker so pri proizvodnji sodelovale različne delovne enote. Naša naloga je, da ugotovimo udeležbo posameznih enot v realiziranem izdelku. To bi bila enostavna stvar, če bi se proizvodnja enega izdelka od izdelave vseh sestavnih delov do končne montaže evidentirala na enem delovnem nalogu. Če pa vemo, da proizvodnja sestavnih delov poteka neodvisno od jansiranih montažnih nalogov, da so enote v procesu proizvodnje povezane, tudi z drugimi dejavnostmi, ki nimajo značaja osnovne proizvodnje kot na primer popravila orodja, vzdrževanje osnovnih sredstev, storitve kalorične centrale, transporta in podobno, po-

Kako rešiti stare obveznosti?

(Nadaljevanje s 3. strani) organov smo letos nadaljevali s sanacijskimi načrti in sicer po predlogih samih organizacij. Uspeh tega prizadevanja je bil v prvih devetih mesecih sicer za podjetje pozitiven, zelo slab pa pri nekaterih organizacijah, kjer se kažejo tendence po nenehnem zviševanju zalog, oz. vezavi sredstev.

Analize obratovnih sredstev so nedvomno že v preteklih letih pokazale, da tudi pri dobrem gospodarjenju našemu podjetju primanjkuje obratovnih sredstev za realizacijo prevzetih proizvodnih obveznosti. In namesto, da bi z vsemi silami delali na tem, da »odmrzemo« vezana obratovna sredstva, da bi pospešili koeficient obračanja in da bi našo proizvodnjo vskladili s finančnimi možnostmi ter da bi poiskali vire trajnih obratovnih sredstev, naše organizacije zalog ne znižujejo, koeficient obračanja ne kaže večjih uspehov, proizvodni programi in njihova realizacija pa skokoma rastejo iz leta v leto, ne da bi temu primerno uredili svoje finančne vire.

Na ta nadvse nezdrav pojav je finančna služba podjetja vedno in povsod dosledno opozarjala organizacije v združenem podjetju ter vedno poudarjala, da takšno početje vodi organizacije in podjetje v neizogibno in globoko nelikvidnost. Toda, čeprav je bila vsem ta poslovna politika docela jasna pa smo le šli po stari poti in dvigali svojo proizvodnjo na račun obveznosti do dobaviteljev, — nismo pa bili v stanju poravnati prevzetih obveznosti. Predvidevanja finančne službe, ki jih navaja tudi tov. Bukinis se delno uresničujejo in se bodo uresničevala vsak dan bolj, dokler v našem poslovanju ne bo prevladal duh zdrave ekonomike.

In ekonomika se začne pri načrtovanju proizvodnje, ki

mora sloneti na dejanskih finančnih možnostih in ne na predvidevanjih ali obljubah, na realnem načrtovanju prodaje in nabave, na solidni tehnologiji in specializaciji itd., ker je finančno poslovanje suhi odraz poslovanja teh panog gospodar. udejstvovanja. Jasno je, da iz poslovanja, ki temelji, ali ki se razvija na takšnih osnovah in predpostavkah, kot smo jih omenili, ne more biti drugačnega rezultata, kot je občasna ali stalna nelikvidnost podjetja z vsemi posledicami, ki znajo finančno zrahljati še tako perspektivna podjetja. Zvesta spremljevalka — nelikvidnosti pa je blokacija žiro računa, ki jo vsi občutimo.

Z velikimi napori je ob reorganizaciji uspelo strokovni službi, da so organizacije odprle svoje žiro račune, ki niso bili obremenjeni s starimi sodnimi izvršbami in so te obveznosti ostale na starem žiro računu, sicer bi jih morali prenesti na novo odprte

žiro račune organizacij. Organizacije so na lastne žiro račune prejele kredite iz naslova kreditiranja kupcev, t.j. blagovne kredite. S tem so bile dane začetne možnosti, da organizacije začno nemo-teno svoje poslovanje po žiro računu. Že ob odprtju novih žiro računov je finančna služba podjetja opozorila vse organizacije, da je njihova likvidnost samo začasna, da pa bi ostale trajno likvidne, morajo za manjkajoča obratovna sredstva najeti ustrezne trajne ali občasne kredite in dosledno ter neizprosno nadaljevati z izvajanjem svojih sanacijskih načrtov.

Toda, razen zelo redkih izjem organizacije ne kažejo prizadevanj, da bi uredile svoja obratovna sredstva.

Vsa ta dejstva so dobro znana vsem organizacijam, saj smo ta vprašanja obravnavali in vsaki delovni konference s šefi finančnih sektorjev naših organizacij in tudi ustrezno sklepali.

ZASEDANJE TEHNIŠKEGA ODBORA 41 (ELEKTRIČNI RELEJI) MEDNARODNE ELEKTROTEHNIŠKE KOMISIJE V TEL AVIVU

V sklopu 31. generalnega zasedanja Mednarodne elektrotehniške komisije (IEC), ki je bilo letos oktobra v Tel Avivu v Izraelu, se je sestal tudi tehniški odbor št. 41, ki obravnava električne releje. Zasedanja odbora se je udeležilo 46 delegatov iz 13 držav, največ iz Francije (12 delegatov), sicer pa so na zasedanju sodelovali predstavniki skoraj vseh pomembnejših tovarn, ki izdelujejo releje. Jugoslavijo je zastopal dr. Anton Ogorelec, sekretar nacionalnega odbora za električne releje.

Na zasedanju so obravnavali dokončno redakcijo priporočila za pomožne releje in predlog priporočila za časovne releje. Na oba dokumenta je dal tudi naš nacionalni odbor pripombe, ki so bile v glavnem sprejete.

V Tel Avivu sta zasedali tudi dve delovni skupini, 4-članska za kontakte in 5-članska za statistično obravnavo, v kateri sodeluje dr. Ogorelec.

Glede na aktivno sodelovanje našega odbora na obravnavi problematike je bil na zasedanju sprejet sklep, da bo naslednje zasedanje tega odbora prihodnje leto jeseni v Ljubljani.

S

Razglas

Kadrovska komisija pri DE »Umetne mase« Iskra »Elektromehanika« — Kranj, razglaša prosto delovno mesto

UREJEVALEC NA OBDELAVI UMETNIH MAS
Pogoj: KV delavec strojne stroke z dveletno prakso ali PK delavec z 3 do 10 letno prakso.

Razglas velja do zasedbe delovnega mesta.

Ponudbe oz. prijave sprejema Kadrovska komisija DE »Umetne mase« Iskra — Elektromehanika — Kranj.

Nihanje proizvodnje...

(Nadaljevanje z 2. strani)

Ko je tovarna pristopila k ZP, je s seboj pripeljala tudi kupca, ki je takratni proizvodnji odgovarjal. Ko so bile potrebe kupca vedno večje, se je tovarna specializirala in opuščala maloserijsko proizvodnjo. Zaradi specializacije tovarne pa je kupec postal premajhen, zato se kapacitete tovarne niso izkoriščale popolnoma. V tovarni smo predvideli položaj, ki je danes na tržišču. Osebo sem na vseh mogočih sestankih in srečanjih poudarjal, da nam je potrebnih več kupcev, vendar brez uspeha. Po predpisih so bile raziskave tržišča izven vpliva tovarne. Tovarna sama pa ni imela zadevne službe, niti kadrov, ki bi iskali nove kupce. Posledica tega je današnje stanje. Se več! Celo v lastni hiši smo pomagali graditi konkurenta, ki nam je zaprl pot na domače tržišče. Če nam je še ni, jo nam po programu bo. Koga zadeva krivda? Takratno organizacijo podjetja ali morda nedelavnost služb? Tovarne prav gotovo ne, saj je od vsega začetka poudarjala, da je treba najti več kupcev in kar je predvsem važno, to niti ni bila naloga tovarne.

Če gledamo poslovanje v preteklem letu, so vzroki za današnje stanje zagotovo iz-

ven tovarne. Situacija se je v letošnjem letu obrnila na bolje, vendar predvsem po zaslugi tovarne. ISKRA ima že več let predstavnika v ZDA, vendar ni dobila od njega naša tovarna toliko, kot je dobila od svojega predstavnika v manj kot enem mesecu. Trdim, da ni kriv predstavnika za tako stanje, temveč služba, ki ga je tja poslala. Morda je za druge tovarne ZP v redu. Za nas pa prav gotovo ni. Danes ima tovarna vrsto načetih dogovorov, toda do konkretnih pogodb ne pride. Če pa bodo pogodbe sklenjene, bodo dobavni roki tako kratki, da bodo pri našem gospodarskem sistemu skoraj neizvedljivi.

Poudaril sem že, da pri stari organizaciji podjetja ni mogla tovarna drugega, kot prositi in pošiljati deklaracije na vseh mogočih nivojih od sindikalnih do samoupravnih. Po vseh zagotovilih uslužbencev ima tovarna lepo perspektivo, toda osebo vanjo ne verjamem. Bilo bi čudovito, če bi se motil...

Ponovno poudarjam, da so to osebna mišljenja laika in ni nujno, da so pravilna. Pri akciji želim obilo uspeha in da bi se iz rezultatov akcije vsi kaj koristnega naučili.

Gartnar Peter

stanejo medsebojni odnosi naenkrat zapleteni. V organizaciji sistema notranjega obračuna je vprašanje medobratne realizacije najzahtevnejši del.

Grobo opredelimo medobratno realizacijo na:

- neposredno sodelovanje v proizvodnji drugih enot,
- medsebojni promet s polizdelki,
- medsebojne storitve za indirektna stroške.

Omenili smo že, da ni možno ugotovljati koliki del vrednosti realizacije enega izdelka pripada drugim enotam, ki so na kakršnikoli način, posredno ali neposredno, sodelovale v proizvodnji.

Z doslednim označevanjem delovnih nalogov ter točnim zajemanjem stroškov lahko mesečno ugotovljamo medsebojne učinke. Če smo na nalogu pravilno evidencialni norme ali efektivne proizvodne ure, bomo vrednost sto-

ritve izračunali z uporabo planirane vrednosti izdelave za 1 proizvodno uro na odgovarjajočem stroškovnem mestu. Tudi medsebojni promet s polizdelki zasledujemo mesečno s primerjajanjem označbe naloga in evidenčne številke skladišča polizdelkov. Preko nalogov za indirektna stroške pa ugotovljamo vrednost storitev v breme režije drugih enot.

Višino eksterne fakturirane realizacije po enotah povečamo za vrednost oddane medobratne realizacije in znižamo za vrednost prejete medobratne realizacije. Isti postopek opravimo tudi na stroških in osebnih dohodkih, vsebovanih v fakturirani realizaciji. Pri tem pa je važno vedeti:

1. Na realiziranih stroških in osebnih dohodkih se ko-rektura izvrši v takih zneskih, kot so bili obremenjeni delovni nalogi.

2. Evidentirane vrednosti medobratne realizacije povečamo za odstotek, ki bo predpisan z gospodarskim planom, da dobimo vrednosti po internih prodajnih cenah.

3. Višina medobratne realizacije se v enem obračunskem obdobju odobri v celotni višini.

4. Prejeta in oddana medobratna realizacija se morata tako na stroških kot pri sami realizaciji v enem obračunskem obdobju izravnati.

5. Kot načelo velja, da se medobratna realizacija pripíše tisti enoti, ki je imela primarne stroške. Ko smo izvršili razporeditev sekundarnih stroškov kupnih služb, vkalkuliranih primarnih stroškov ne korigiramo, temveč so le-ti, povečani za sekundarne stroške, merilo ekonomičnosti poslovanja enote.

INTERNE PRODAJNE CENE V MEDSEBOJNEM PROMETU

V medsebojnem prometu uporabljamo netto tržne cene za gotove izdelke in za tiste polizdelke, ki predstavljajo medobratno kooperacijo. Za vse ostale polizdelke in storitve pa veljajo interne prodajne cene.

Interna prodajna cena se oblikuje tako, da na planirane vrednosti dodamo določen odstotek, ki je predpisan z gospodarskim planom, za udeležbo na ostanku dohodka, pokritju odpadajočih nevkalkuliranih osebnih dohodkov enote ter njenih izrednih izdatkov.

UGOTOVITEV DOHODKA PO DELOVNIH ENOTAH

Ko smo fakturirano eksterne realizacije povečali za oddano in znižali za prejeto medobratno realizacijo, smo dobili korigirano realizacijo

enote. Tej realizaciji smo pristeli neplačano realizacijo iz preteklega leta in na celotni znesek uporabili enotni količnik plačane realizacije. Višino plačane realizacije enote povečamo še za izredne dohodke, ki jih lahko pripišemo enoti. Znesek predstavljaja celotni dohodek enote.

Po predpisanem postopku izračunamo višino vkalkuliranih osebnih dohodkov v plačani realizaciji enote. Če korigirane poslovne stroške in osebne dohodke, ki jih vsebuje plačana realizacija, znižamo za osebne dohodke, dobimo poslovne stroške. Za izredne izdatke povečane poslovne stroške odbijemo od ugotovljenega celotnega dohodka. Razlika nam da dohodek enote. Z dohodkom pokrije enota odpadajoči znesek izplačanih osebnih dohodkov, razlika pa predstavlja ostanek dohodka oziroma

Izveščki iz sklepov samoupravnih organov

ZDRUŽENO PODJETJE

SKLEPI

5. ZASEDANJA DS ZP
(9. in 11. novembra 1966)

● Delavski svet združene ga podjetja sprejema na znanje in potrjuje poročilo generalnega direktorja ZP o izvršitvi sklepov 1., 2., 3. in 4. zasedanja sedanjega delavskega sveta ZP ter poročilo predsednika UO ZP o izvršitvi sklepov delavskega sveta ZP iz prejšnje mandatne dobe.

DS ZP ugotavlja, da se nekateri sklepi prepočasno rešujejo in realizirajo, zato zahteva od strokovnih služb, da pospešeno delajo na izvajanju sklepov DS ZP.

● DS ZP sprejema na znanje informacijo generalnega direktorja o planu proizvodnje za leto 1967 in potrjuje smernice poslovne politike združenega podjetja za leto 1967.

Zadevno DS sprejme sklep, da se te smernice dajo vsem organizacijam ZP, da jih uporabijo pri sestavljanju svojih proizvodnih, finančnih in gospodarskih planov ter pri vodenju poslovne politike v letu 1967.

DS nadalje ugotavlja, da nekatere službe, kot npr. PSO, razvoj itd., kakor tudi same proizvodne organizacije, ne gredo v korak s potrebami tržišča in s kapacitetami osnovnih sredstev, kar povzroča manjšo proizvodnjo.

Zadevno smatra DS ZP za potrebno, da se morajo vsi faktorji v organizacijah in strokovnih službah maksimalno angažirati za 100 odstotno realizacijo poslovne politike v letu 1967.

● DS ZP sprejema sklep, da morajo prizadete strokovne službe ZP pripraviti plan proizvodnje za leto 1967 do

1. 12. 1966 z naslednjimi pokazatelji:

— plan fizičnega obsega proizvodnje,

— število zaposlenih, s katerimi bomo plan realizirali,

— razpoložljivi viri obratnih sredstev,

— dinamika zagotovljenih novih virov za obratna sredstva,

— koeficient obračanja na tako ugotovljeno dinamiko obratnih sredstev,

— stvarni koeficient obračanja per 30. 9. 1966.

Nabavna organizacija mora do 1. 12. 1966 pripraviti poročilo o problematiki nabave materiala v prihodnjem letu.

● DS ZP sprejema na znanje odgovor finančno-računovodskega področja na člansko vprašanje tov. Jožeta Surca.

● DS ZP potrjuje sklepe 11. in 13. seje upravnega odbora združenega podjetja v zvezi z deblokacijo in likvidacijo starega žiro računa.

● DS ZP sprejema na znanje in potrjuje poročilo o izvajanju sanacijskega načrta za obdobje januar-avgust 1966.

Pri tem DS ugotavlja, da organizacije ne izpolnjujejo postavljenega sanacijskega načrta, kar ima lahko zelo negativne posledice za celotno združeno podjetje.

Na podlagi te ugotovitve DS ZP sprejema naslednje sklepe:

a) DS ZP zadoljuje prizadete strokovne službe ZP, da do naslednjega zasedanja DS ZP izdelajo pregled objektivnih vzrokov neizpolnjevanja sanacijskega načrta po organizacijah.

b) DS ZP zadoljuje prizadete strokovne službe ZP, da ob uporabi vseh zakonskih možnosti izdelajo predlog ukrepov zoper organizacije, ki ne izpolnjujejo sanacijskega načrta.

Pri tem DS ZP ponovno potrjuje sklepe 10. seje UO ZP z dne 21. 9. 1966, s katerimi se daje generalnemu direktorju pooblastilo, da zoper organizacije, ki ne izpolnjujejo sanacijskega načrta, poda prek upravnega odbora ZP delavskemu svetu ZP predlog za začasno upravo v teh organizacijah.

● DS ZP sprejema na znanje in potrjuje poročilo o finančnih rezultatih organizacij združenega podjetja ISKRA za 8 mesecev letošnjega leta. Iz tega poročila je razvidno, da organizaciji Avtomatika Pržan in Elektromotorji Železniki izkazujeta izgubo. V zvezi s tem DS ZP sprejema sklep, naj odgovorne strokovne službe ZP v sodelovanju s prizadetima organizacijama izdelajo predlog, da bo izguba do konca leta čim manjša oziroma da se izguba odpravi.

● DS ZP sprejema na znanje in potrjuje proizvodno poročilo, poročilo Nabavne organizacije in poročilo PSO za dobo 9 mesecev letošnjega leta.

Obenem DS ZP potrjuje zadevne sklepe 14. seje UO ZP z dne 2. 11. 1966.

● Na osnovi člena 44 Statuta ZP delavski svet ZP daje soglasje k sklenitvi kooperacijske pogodbe za proizvodnjo električnih brivskih aparatov med združenim podjetjem ISKRA — organizacija Avtomatika Pržan in firmo Braun, Frankfurt am Main s pripombo, da vse pravice in obveze iz tega posla nosi organizacija Avtomatika v Pržanu.

● Na predlog UO ZP delavski svet sprejema sklep, da se združeno podjetje ISKRA včlani v poslovno združenje MASINO-UNION.

Zavod za avtomatizacijo se pooblašča za zastopanje interesov združenega podjetja in organizacij Tovarne električnih

aparatur, Prodajno-servisne organizacije in Zavoda za avtomatizacijo v tem združenju.

Vse obveznosti iz tega članstva nosijo predlagatelji, to je Tovarna električnih aparatov, PSO in ZZA, ki se morajo glede tega med seboj sporazumeti.

● Na podlagi člena 85. Statuta ZP ISKRA delavski svet ZP odobrava najetje investicijskega kredita Tovarne kondenzatorjev Semič v višini N din 180.000, pri Kreditni banki in hranilnici v Ljubljani. Omenjeni kredit se sme uporabiti izključno za asfaltiranje tovarniškega dvorišča. Pogodbo o najetem kreditu sklene Tovarna kondenzatorjev sama s KBH Ljubljana.

● DS ZP daje pristanek na predlog Višjega gospodarskega sodišča v Ljubljani, da se s strani ZP ISKRA imenujeta za sodnika porotnika Višjega gospodarskega sodišča v Ljubljani tov. ing. Franc VRŠNAK, pomočnik direktorja programsko-tehničnega področja — za stroko »elektroindustrija«, in tov. Majda HOČEVAR, pravnik, šef pravne službe v PSO — za stroko »notranja trgovina«.

ELEKTROMECHANIKA

SKLEPI

23. SEJE UO

(14. novembra 1966)

● Upravni odbor je imenoval CENTRALNO INVENTURNO KOMISLJO za popolni in redni popis stanja sredstev in njihovih virov na dan 31. 12. 1966. Organizacijo popisa bo vodil šef finančne službe tov. Slavko Fatur.

● Upravni odbor je potrnil poročilo o realizaciji izvoza za oktober, po katerem je bil plan izvoza tovarne dosežen s 114,83 %; plan izvoza

PSO za tovarno pa s 83 %.

● Upravni odbor je sklenil, da se bodo vsa prosta sredstva sklada skupne porabe vročila v Komunalno banko Kranj, in sicer za izgradnjo stanovanj za potrebe tovarne.

● Upravni odbor je po predlogu oddelka za varnost spremenil svoj sklep 22. seje, ki se nanaša na dodelitev nagrade tov. Erihu Vagaju. 100.000 S din nagrade se sedaj razdeli med tri delavce, ki so skupaj preprečili požar v obratu stikal. Nagrado prejmejo: Erih Vagaja 50.000 S din ter Andrej Verbič in Vinko Šiler po 25.000 S din. S tem sklepom se razveljavi 20. sklep 22. seje UO tovarne z dne 2. 11. 1966.

SKLEPI

IZREDNE SEJE UO

(16. novembra 1966)

Upravni odbor Elektromehanike je na svoji izredni seji dne 16. novembra 1966 obravnaval predlog sprememb za novi statut Združenega podjetja Iskra in posreduje upravnemu odboru Združenega podjetja svoje naslednje pripombe:

1. Upravni odbor Elektromehanike ni mogel ocenjevati predvidenih organizacijskih sprememb v predlogu sprememb statuta ZP, ker je imel zato premalo osnov. Pri teh spremembah gre v bistvu za poseg na področje notranje organizacijske izgradnje ZP, zato bi morali ti predlogi biti obdelani predvsem s strokovnega vidika. Prav tako bi morale biti prikazane tudi prednosti predlaganih organizacijskih sprememb. Ker teh prednosti iz predloga statuta ni mogoče razbrati, je težko razpravljati o tem, ali je predlagana združitev nabave in prodaje z enotno organizacijo. (Dalje na 8. strani)

izgubo, v kolikor je razlika negativna.

Z doseženim dohodkom ravna enota tako kot predpisuje njen pravilnik o delitvi dohodka in kot delitev urejajo instrumenti določeni v gospodarskem planu enote.

STRUKTURA ELEMENTOV TOV LASTNE CENE

Prehod na sistem obračuna dohodka po delovnih enotah ne zahteva izdelave faznih kalkulacij. S faznimi kalkulacijami razumemo delitev delovnega naloga nosilca stroškov (polizdelka, izdelka ali druge storitve) na toliko nalogov, kolikor enot sodeluje v proizvodnji. V tem primeru se material, porabljen delo in pripadajoči stroški pojavljajo kot materialni strošek v naslednji fazi oziroma enoti. Tak postopek povzroča deformacije v strukturi lastne cene in je zato struktura s stali-

šča izdelka neuporabna.

Ceprav tudi v našem sistemu ne moremo uporabljati strukture lastne cene po originalnih stroških, pa ne zahtevamo takih elementov, ki bi obračunane stroške končni fazi oddaljevali od originalnih stroškov izdelkov. V strukturi cene se sicer pojavlja element »lastni polizdelki«, vendar ne zaradi obračuna po enotah, temveč zaradi obstoječe tehnologije.

Iz iste dokumentacije bomo izdelali obračun proizvodnje po dveh vidikih:

— obračun za nosilca stroškov, po strukturi izdelka ne glede na enote, ki so v proizvodnji sodelovale, — obračun za delovno enoto po enaki strukturi s tem, da ločeno izkažemo delo drugih enot na nalogih, za katere je enota nosilec stroškov. To je prejeta medobratna realizacija za proizvodne storitve. Struktura elementov lastne

cene bo za delovne enote sledeča:

I. MATERIAL ZA IZDELAVO (M)

II. DIREKTNI ODPIS POSEBNEGA ORODJA (Or)

III. LASTNI POLIZDELKI (LP)

IV. STROŠKI IZDELAVE z OD izdelave (SI)

V. PREJETA MEDOBRATNA REALIZACIJA (Mr)

VI. LASTNA CENA (LC)

Odmike od normiranih stroškov ugotavljamo po zaključenih nalogih kot odstopanje od planske LC, odmike od uporabljenih planskih cen pa po obračunskih obdobjih za delovno enoto.

POSEBNOSTI PREDVIDENEGA OBRACUNA PO DE

V poslovanju med enotami se neizogibno pojavlja slaba

kvaliteta v izdelavi ali popoln izmet. Postavljeno je načelo, da nosi stroške popravila tista enota, ki je povzročila nekvalitetno izdelavo. S popravilom ima enota dodatne stroške in s tem slabši finančni rezultat. Za vrednost ugotovljenega izmeta v drugi enoti, se enoti, ki je izmet povzročila, zniža medobratna realizacija po LC, prizna pa se realizacija enoti, ki je nosilec naloga. Izmetna dokumentacija postane na ta način obračunska dokumentacija. Stroški garancijskih popravil po reklamacijah kupca nosi enota, ki ji je bila priznana eksterna realizacija.

Zaradi racionalnejšega gospodarjenja z obratnimi sredstvi se v obračun proizvodnje vnaša element likvidnosti.

Gre za zaloge materiala in drobnega inventarja v upora-

bi, ki ga bomo ločeno izkazovali po enotah ne samo za skladiščne zaloge, marveč za celotno vrednost zaloge skladišč, materiala na poti, materiala v predelavi, orodja v uporabi ter odstopanjih od planskih cen.

Višina nedokončane proizvodnje po nalogih bo za vsako enoto normirana v odvisnosti od novonastalih stroškov in izražena v številu dni. V kolikor je knjigovodsko ugotovljeno stanje nedokončane proizvodnje v enoti višje kot bi bila izračunana po normativu, se razlika dognjiži obračunanim stroškom in se s tem poslabša finančni rezultat enote. Postopek velja seveda samo v teku leta, ker je na koncu poslovnega leta obvezen fizični popis.

Primer:

Za enoto je določen normativ nedokončane proizvodnje 31 dni v razmerju na vložek.

Izvečki iz sklepov . . .

(Nadaljevanje s 7. strani)
Ilo boljše od dosedanje. Isto
elja tudi za področje orga-
nizacijsko kadrovske službe.
Upravni odbor meni, da pred-
ogom manjka tudi strokovna
obrazložitev razlogov, ki so
narekovali preoblikovanje no-
ranje organizacijske strukture
podjetja.

2. Upravni odbor je bil
enotnega mnenja, da tudi
predlagane spremembe sta-
tuta podjetja v bistvu ne re-
šujejo dveh ključnih proble-
mov s področja gospodarje-
nja posameznih organizacij
v sestavi združenega podjetja.
Gre tu za problem pokriva-
nja poslovne izgube zaradi
solidarne odgovornosti orga-
nizacij v sestavi ZP, ki je
z zakonom jasno določena,
in pa za odprto možnost, da
se avtomatično prazni kate-
rikoli žiro račun organizacije
v sestavi ZP, ki je likviden.

Dosedanja praksa kaže, da
problem solidarnega pokriva-
nja izgube obstaja in da so
pri tem prizadete tiste orga-
nizacije v sestavi ZP, ki do-
ro gospodarijo.

Ceprav je pri načinu za po-
krivanje poslovne izgube do-
ločeno, da se ta pokriva iz
sredstev komunalne skupno-
sti, kjer je sedež organizaci-
je, je to pokrivanje neobvez-
no. Skupni skladi združenega
podjetja, predvsem pa rezerv-
ni sklad, pa po mnenju up-
ravnega odbora tudi ni za-
dosten, da bi bil ta problem
lahko rešen na relaciji: orga-
nizacija — komunalna skup-
nost — združeno podjetje.

V tem primeru pa pride v
poštev določilo zakona o soli-
darnem pokrivanju poslovne
izgube v okviru združenega
podjetja. Tak administrativni
poseg bo po mnenju uprav-

nega odbora še vnaprej pov-
zročal številne konflikte in
notranje napetosti ter bo de-
stimuliral vse tiste organiza-
cije, ki bodo uspešno gospo-
darile. Po mnenju upravnega
odbora je to problem, nad
katerim se je treba resno za-
misliti.

Dosednji predpisi predvi-
dejo avtomatično praznje-
nje žiro računa organizacije
v okviru združenega podjetja,
s pozitivnim rezultatom, za
kritje izloženih stroškov tiste
organizacije, ki ima blokiran
žiro račun. Tak način oziro-
ma predpis vnaša nestabil-
nost in negotovost v poslova-
nje organizacije, ki dobro gos-
podari, neodvisno od svoje-
ga prizadevanja in poslovanja
(obratna sredstva, nabava
materiala, pokrivanje lastnih
stroškov itd.). Na tak odnos,
ki lahko postane za posamezno
organizacijo odločilnega

pomena za ekonomičnost in
rentabilnost poslovanja, orga-
nizacija nima nobenega vpli-
va. V takem sistemu torej
proizvajalci organizacije s po-
zitivnim poslovanjem ne mo-
rejo odločiti o svoji materi-
alni bazi, reševanju repro-
dukcije itd., ker niso nikdar
gotovi, kdaj se jim bodo za-
jela sredstva, ki so jih pred-
hodno plansko usmerili na
določeno področje. Tako sta-
nje tudi ni v skladu s celotno
jugoslovansko ekonomsko po-
litiko, ki teži, da vedno bolj
prenaša sredstva na osnovne
gospodarske celice in obvezu-
je proizvajalce kot upravjal-
ce, da dobro in skrbno gos-
podarijo z njimi.

Dosedanja praksa je poka-
zala (v okviru našega združe-
nja), da so se kvarili dobri
odnosi med posameznimi orga-
nizacijami prav zaradi ta-

kih in podobnih primerov.
Upravni odbor smatra, da je
končno treba te odnose ure-
diti na osnovi enakopravn-
nosti in po načelih dohod-
kovnega sistema, ki bo sti-
muliralo dobro gospodarje-
nje. Upravni odbor Elektromeha-
nike je mnenja, da teh
problemov v okviru združe-
nega podjetja praktično ni
mogoče rešiti, pač pa je
mnenja, da je to mogoče
urediti le v okviru poslovnega
združenja.

Upravni odbor Elektromeha-
nike torej predlaga uprav-
nemu odboru Združenega
podjetja Iskra, da zadolži
ustrezne službe, predvsem pa
komisijo za izdelavo statuta
pri ZP, da prouči možnost,
da se naše podjetje organizira
kot POSLOVNO ZDRUŽE-
NJE. Upravni odbor je mne-
nja, da imamo v okviru po-
slovnega združenja, tako v
organizacijskem kakor tudi v
poslovnem pogledu, prav iste
možnosti kot v združenem
podjetju. Upravni odbor
smatra, da bi bili lahko tudi
v poslovnem združenju uve-
ljavljeni vsi organizacijski
koncepti, ki so predvideni v
predlagani spremembi statuta
ZP, ekonomske odnose med
posameznimi organizacijami
pa bi lahko urejali na podla-
gi enakopravnosti in po na-
čelu dobrega gospodarjenja,
brez ekonomskega avtomatiz-
ma v pogledu prelivanja
dohodka.

3. Ne glede na zelo važne
pripombe pod točkama 1. in
2., je upravni odbor razprav-
ljal o spremembah predloga
novega statuta združenega
podjetja in je svoje pripombe
na posamezne člene upravne-
mu odboru združenega pod-
jetja posredoval posebej.

4. Upravni odbor Elektromeha-
nike obvešča UO zdru-
ženega podjetja, da so pri-
pombe pod tč. 1, 2, 3 le rezul-
tat razprave na komisiji za
statut UO Elektromehanike,
in upravnega odbora Elektromeha-
nike. Sirša razprava
med delovnim kolektivom bo
takrat, ko bo na razpolago
ustrezno gradivo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega
očeta

FRANCA DOLINARJA
se iskreno zahvaljuje vsem
sodelavcem na liniji releja
in delovni enoti orodjarne,
za izraze sožalja in poklonje-
ne vence.

Zalujoča hčerka Angelca
in sin Janez

ZAHVALA

Ob smrti mojega dobrega
očeta

JAKOBA KOTNIKA
se iskreno zahvaljuje vsem
sodelavcem kolektiva in sin-
dikalni podružnici ISKRE v
Pržanu za izkazano sožalje.
Vida Erjavec

OBVESTILO

OBVEŠČAMO CENJENE BRALCE, DA BO IZ
TEHNIČNIH RAZLOGOV ZARADI PRAZNIKA RE-
PUBLIKE NASLEDNJA STEVILKA NAŠEGA TED-
NIKA IZŠLA 8. DECEMBRA.

Pisma bralcev

POZDRAV OD VOJAKOV

Tov. urednik!
Pišem iz Požarevca, kjer
služim vojaški rok. Poleg te-
levizije mi je edina vez s
Slovenijo časopis »Iskra«, iz
katerega vsaj v glavnem pov-
zamem informacije o življe-
nju in delu »Iskrinega« kole-
ktiva.

Pozdravljam vse člane kole-
ktiva v tovarni na Pržanu,
predvsem pa sodelavce in so-
delavke, ki jim želim čimveč
delovnih uspehov.

Ljubo Stojanović
V. P. 9166 3/C VE-3
Požarevac — Srbija

Iz Bileće se je oglasil vo-
jak Jože Znidaršič, V. P.
3215/24, bivši član ZZA v
Ljubljani. Priporoča se za ča-
sopis »Iskra«, istočasno pa
iskreno pozdravlja vse »Is-
krašce«, posebno pa svoje so-
delavce.

Kolektiv »Iskre«, posebno
pa člane ZZA pozdravlja vo-
jak Marjan Koprivnikar V. P.
3065/16 — Sombor. Obenem
se lepo zahvaljuje za pošilja-

SPORTNIKI »ELEKTROMECHANIKE« ZA DAN REPUBLIKE

Tekmovanje v kegljanju

Pretekli dni je bilo na ke-
gljišču »Triglav« v Kranju
tekmovanje v kegljanju v
počastitev 29. novembra —
dneva republike. Tekmovanje
je organizirala Sportna komi-
sija pri sindikalni pod-
ružnici »Elektromehanika«
Kranj. Organizacija, kot sa-
mo tekmovanje sta bila od-
lično organizirana, in je le
škoda, da takih tekmovanj ni
več. Kakšno zanimanje je za
to panogo športnega izživlja-
nja delovnega človeka v na-
ši tovarni kaže dejstvo, da
se je za tekmovanje prijavilo
12 ekip po 10 članov.

Po zanimivi borbi je pre-
senetljivo zmagala ekipa
»Tehnični sektor« s 384 po-
drtimi keglji v sestavi: Koš-
nik, Vidic, Hafnar, Stare, Go-
lob, Antolič, Porenta, Trat-
nik, Pernar in Hočvar. Dru-
ga je bila »A« ekipa »Orod-
jarna« (356), tretje mesto pa
si je »prikegljala« »A« ekipa
ATN (344). Naslednja mesta
so si ekipe razdelile takole:

nje časopisa in pravi, da prek
časopisa spremlja vse dogo-
dke podjetja »Iskra«.

Hvala za pozdrave in do-
bre želje, slednjima pa iskren-
na hvala za res lepe barvne
fotografije.

Uredništvo

Popravek

V 44. številki, z dne 17.
novembra smo na 3. strani
objavili sestavek: »Dogovor
na sestanku delegiranih pred-
stavnikov družbenopolitičnih
organizacij podjetij »ISKRA«,
RIZ in »Rudi Čajavec«. Pod
točko 2 tega sestavka se je
v 2. odstavku vrnila neljuba
pomota, in sicer se mora
stavek pravilno glasiti: Pred-
stavniki družbenopolitičnih
organizacij smatrajo, da je
treba podpirati mišljenja, ki
izhajajo od osnovnih prin-
cipov: popolna decentraliza-
cija samoupravljanja, itd.
(napačno: polna centralizaci-
ja), kar s tem popravljamo.

bi za priborjeno prvo mesto
prehodni pokal in diplomu.
Ekipe »A« Orodjarna in »A«
ATN pa dobita diplomu za
priborjeno drugo oziroma
tretje mesto.

Franc Senk

ZAHVALA

Hišni svet Savska loka št. 12
se iskreno zahvaljuje sindi-
kalni podružnici kranjske to-
varne za finančno pomoč ob
poplavi naselja.

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta
FRANCA VIDICA
se iskreno zahvaljujem sode-
lavcem v obratu ATN za iz-
raze sožalja, venec in sprem-
stvo na njegovi zadnji poti.
Angel Vidic

Podrti

Tekmovalna ekipa	keglji
Vzdrževanje strojev (A)	275
Orodjarna (B)	255
ATN (B)	244
Montaža števecv	236
Umetne mase	233
Kontaktor	231
Produkcija	231
Vzdrž. strojev (B)	229
Kino	219
Ekipa »Tehnični sektor« do-	

Za obračunsko obdobje 9 mesecev so podatki naslednji:

začetno stanje nedokončane proizvodnje	13.400
vložek v proizvodnjo (M, Or, LP, SI, Mr)	121.200
skupaj	134.600
obračunana gotova proizvodnja (PLC)	108.100
korekture na PLC	+ 3.150
obračunani stroški	- 111.250
končno stanje v knjigovodstvu 30. septembra	23.350
normirana zaloga $\frac{121.200 \times 31}{9 \times 30}$	13.920
dodatno obračunani stroški	9.430
skupaj obračunani stroški	120.680

v nasprotnem primeru, če
je normirana zaloga višja od
knjigovodskega stanja, ko-
rektur obračunanih stroškov
po tem postopku ne upošte-
vamo.

Predvideni sistem obračuna
po DE ne znižuje negativnega
rezultata, ki ga enoti povzro-
či izvoz, na tak način, da bi
negativni rezultat pokrivala
druge enote, ki nimajo last-
nih deviznih sredstev za uvoz
reprodukcijskega materiala.
Tako stališče je v skladu z
gospodarsko reformo, čeprav
sistem ne izključuje nepo-
srednega dogovora med eno-
tami za kompenzacijo dohod-
ka med prizadetimi enotami.
Tudi retencijska kvota naj
bi bila skupna, o njenem ko-

riščenju pa naj bi odločil UO
tovarne.

Namen obračuna dohodka
po delovnih enotah ima nam-
en, da se enoti z boljšim
gospodarjenjem omogoči ne-
posredna udeležba pri delit-
vi doseženega rezultata. Pri
tem je važno, da so enote ob
startu izenačene z možnost-
mi, ki ob enakih rezultatih
poslovanja tudi skladno dvi-
gajo povprečje OD. Merila
za delitev dohodka v delovni
enoti določa pravilnik tovar-
ne in pravilnik enote, druge
instrumentne delitve — na
primer medsebojno pokriva-
nje izgub, obveznosti do
skupnih skladov tovarne —
pa vsakoletni gospodarski
plan.